

tíðindablaðið

Útgevni: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Postsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

oddagreinir

Løtuvinningspolitikkur

ÓLAVSØKAN NÆRKAÐ, stevnurnar hava verið tættar í summar, fólkid nógv, sum leitað hevir til Føroya, men munin stóri er talið á teimum, sum hava leitað sær burtur — nú vit brátt aftur trína niðurlagið »komið er hægst á summarið«.

EINGIN kann annað enn fegnast, at tað skal bera til hjá fólki soleiðis at gera sær dælt í summarfríløtunum, og vit vóna at umstøðurnar framvegis vera góðar til tess.

MEN ikki kunnu vit annað enn harmast um, at møguleikin sum feroingar áttu til sjálvir at kunna ferjað tað mesta av ferðafólkinum til og úr Føroyum av politiskum kleyvaskapi soleiðis er gloppin okkum av hondum, so púrasta.

VIT hava uttan at blunka latið upp-gávuna til aðrar — og framvegis eiga vit bert tann evarska litla lutin at vera agentar — húskaðar hjá

fremmandum.

OG AT okkara búskapur soleiðis verður sindraður er eina og aleina teimum flokkum at takka, sum við hvørt høvið tosa og tala um at vera »liberalir, frisinnaðir og fyrri alt í verðini ikki lata samfelagið vera uppi í nøkrum skipandi«. Urslitið siggja vit tyðuliga.

STÓRIR løtuvinnarar til onkrar heilt fáar feroingar, stórvinning til útlendsku ferðaflutningsfeløgini. Stórtap fyrri føroyska samfelagið.

MÍNSANN er hetta stórvinningspolitikkur. Politikkur teirra føroysku borgarlíga flokka — hesir agentflokkar sum í veruleikanum eru til stóran politiskan og figgarligan skaða fyrri føroyska samfelagið.

FØROYSKUR Cadburypolitikkur í hægsta potensi, dyggiliga stuðlaður av Sjálvstýrisflokkinum, sum jú hvørki veit út ella inn.

Ólavsøkutingsetan

EFTIR ALDARGOMLUM siði verður Løgtingið sett ólavsøku-dag. Ein av teimum vøkru gomlu siðunum, sum alt Føroya fólk stendur saman um, tær ytru karmarnar um ólavsøkutingsetuna vilja vit varðveita og gott er tað, hóast alt annað meira og minni er púra gloppið burturúr tíðini, sum var.

MEN so er eisini alt sagt, tí nú er eingin tingseta meira á ólavsøku, tað er alt vorðið ein innantómur karmur, tí alt skal laga seg eftir heilt øðrum fortreytum, alt eftir hvussu nógv tingmenn og landsstýrismenn eru heima, og tað verður helst aftur soleiðis í ár, at

Sambandsløgmaður ikki hevur tíð at halda ting og tingformaðurin heldur ikki — og teir seta sum kunnugt ongan í sítt stað. Teir hava ikki álit á sínum egnu monnum, bert á sær sjálvum.

VIT kunnu tí bert vænta at hoyra lögmann halda sína røðu á ólavsøku — og síðani fara tingmenn nakkalangir aftur til húsa, til tað einaferð hóvar lögtingsformanninum eftir harraboðum úr Tingnesi at halda ting.

TING verður ikki hildið fyrri tingsins skuld.

Framhald av síðu 2

Tað er tí alneyðugt, at vit útbúgva uppvaksandi ættarliðið at taka imóti teimum møguleikum, ið tíðin býður av góðum og ringum, við skynsemi og skili.

Eitt av mongum, sum henda nýggja tíðin hevur fært við sær, er, at fólk

ferðast nógv meira nú enn fyrr, og vit kunnu ikki annað enn gleðast um, at vit hava fingið tann møguleika at ferðast bæði innan og uttanlands og soleiðis viðka okkara sjónarring.

Stórt tal av turistum vitjar á hvørjum sumri okkara klettur.

Hvat vit so enn meina

um henda ferðafólka-streym, so mugu vit bert ásanna, at turisman í Føroyum er kominn fyrri at verða, og mugu vit tí fáa skipaði viðurskipti á hesum øki.

Hetta at útlendingar vitja henda vegin er nú heldur ikki nakað nýtt.

Ein týskari Carl Julian Graba nevndur av navni

hevur skrivað eina bók — útkomin í 1830 — ið hann nevnið »Dagbók frá eini ferð í Føroyum«. Ferðin varð gjørd í 1828. Bókin er sera áhugaverd at lesa. Ferðin hevði til endamáls at kanna fuglalív í Føroyum, men bókin handlar tó ikki bert um fuglar. Hann greiðir ser, nágreiniliga og livandi frá øllum tí, hann upplivdi og sá á hesi ferð.

Við at lesa hesa bókina fær ein eina tyðuliga mynd av Føroyum og eisini umheiminum tá. M.a. skrivur hann um ein túr, hann gjørdi til Kollafjarðar við báti.

Hann greiðir frá, at bygdin og fjørðurin vóru imponerandi vøkru. Hann varð settur á land við Tinggarðin, tætt við kirkjuna, stendur frágreitt, og hann varð væl móttikin av kollfiringum. Graba, ið var úr Kiel, greiðir gjølla frá blískapinum: Fólk vóru sera fryntlig at tosa við og virkaðu ógvuliga søgufroð.

Hann fekk bæði nógv og gott at eta. Í einum húsi fekk hann: hveitibreyð, ost, neyta- og seyðakjöt, oksatungu, kaffi og eitt glas av »vortrefflichen Medoc«. Hann endar frásøgnina við at siga, at hann aldri áður hevur møtt tilikum blískapi, og at hetta gestabliðni er til mikla æru fyrri hetta land.

Tað er bert at vóna, at okkara stevnugestir føla seg eins væl her og hesin Graba gjørdi.

Tær stóru broyt-ingarnar, sum henda í okkara samfelagi í dag, krevja nógv av okkum. Framkomna teknologin lættir okkum á mangan hátt um gerandisdagin, men hon setir okkum eisini í nýggjar stóður hvønn einasta dag, sum vit ikki eru glað fyrri.

Vit verða tikin við í ein meldur, sum vit ikki hava tamarhald á, vit missa okkara identitet burtur osfr. Og í kjalarvatninum av øllum hesum snikir seg tann meini vandi, at teknologin fyrri stóran part avloysir okkara arbeiðskraft, og vandi er fyrri tí óhugna, ið nevnt arbeiðsloysi. Tíverri er tað ikki heilt ókent her hjá okkum, men sum øllum kunnugt eru stóratlanir í gongd her í bygdini, sum okkara landsmyndugleikar vónandi fara at taka undir við. Tá hesar ætlanir verða veruleiki, tá er skapað varandi livs-grundarlag í hesi bygd og okkara grannabygdum á øllum økjum.

Einfyritreyt fyrri livið er maturin í munni, men livið er sanniliga eisini meira enn ruglbreyð og frikadellir. Tað er av stórum týðningi, at vit duga at seta virðið í annað enn tað materiella: Geva

okkara vøkru og stør-slignu nátturu ans og hava eitt opið sini fyrri øllum tí góða og vakra, sum hendir uttanum okkum á andliga og mentunarlaga økinum.

Skaldið Karsten Hoydal sigur tað so rámandi í einum av sínum yrk-ingum:

Lívið! Dýra undur, eg
var lutur av,
eitt ævinleikabod av
magn og anda,
sum skelvir gjøgnum loft
og jord og hav
við ljósi, myrkri, vokstri
og við vanda —
tað stutta bil, tú streym-
ar gjøgnum meg,
eyðmjúkur hugur mín skal
opin vera,
í skapnir: ginum øllum
tekkja teg
og tær í verki sátt og
sómðir bera.

At enda skal eg takka tykkum øllum, ið eru við til at gera stevnuna so hátíðarlaga: Havnar Horn-orkestri, ið altið er so frálíkt at heita á, itróttarfólk-inum øllum og fyrireik-arunum.

Eg varð biðin at seta stevnuna, og hóast hetta er heldur seint, nú stevnan gongur á 3. degi, verði tað hervið gjørt.

Framhaldandi góða stevnu øll samdi.
Takk fyrri.

Eingin ákæra
fyrri songar-
stokkarprát

30 ára gamli Michael Fagan, sum herfyri breyt innar í Buckingham Palace, setti seg á songar-stokkin hjá drotningini, prátaði við hana og bað um eina sigarett, verður ikki ákærdur, upplýsti ákæruvaldið í London mánadagin í farnu viku.

Avrættingarnar økjast munandi
— Amnesty International
mótmælir

Frágreiðing, gjørd av løgmláráðnum í USA, metir, at talið á av-rættingum tey tvey komandi árinu fer at økjast munandi, til í meðal tríggar um vikuna

Orsøkin til økingina er, at náðitiðin fyrri nógvur deydømdar er um at verða úti, og allir ákærumøguleikar eru royndir.

Fylgjan verður, at USA í 1983—84 fær eina av-rættingarbylgju, ið ikki hevur verið at sær síðan kreppuna í 30unum, verður sagt í frágreiðingini.

Síðan amerikanski hægstirætturin í 1976 aftur gav statunum loyvi at døma til deyða, eru bert fyra avrættingar framdar. Tey flestu deyðadømdu

hava kært og harvið út-sett revsingina.

Deyðsrúm, avbyrg-ing og mannmin-
kandi viðferð

Í løtuni sita 1038 deyðadømd í amerikanskum fongslum, sigur manna-rættindafelagsskapurin NAACP, og øktist talið munandi í fjór. Av teim 50 statunum í USA hava 36 deyðarevsing.

Umstøðurnar hjá teim deyðadømdu eru nógv

verri enn hjá hinum fang-unum. Summir hava í fleiri ár sitið avbyrgdir frá hinum fangunum í ser-ligum deydørumum, har viðurskiptini eru út av lagi vánalig.

Ofra kemur fyrri, at teir deyðadømdu eru fyrri mannminkan, greiðir manna-rættindafelagsskap-urin Amnesty Internati-onal frá. Við ársskiðnið byr-jaðu teir nýggja herferð móti deyðarevsing í USA.

ms

